

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 3(33) 2025

Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 3(33) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 3(33) 2025

Kiev – 2025

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»,
Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та
археологія»)»: журнал. 2025. № 3(33) 2025. С. 2230**

*Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 31.03.2025, № 10/3-25)*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022
№ 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність -
035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 139
*РЕЦЕПЦІЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В РЕГІОНАЛЬНІЙ
ПРЕСІ (на матеріалі публікацій у тернопільській газеті «Вільне
життя плюс»)*
- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 149
*КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ САКРАЛЬНО-ХТОНІЧНОГО В УКРАЇНСЬКІЙ
БАРОКОВІЙ ТРАДИЦІЇ (на прикладі концепту-образу «чорт»)*
- Воробей О.С., П'янтас М.М.** 162
*ТЕАТР АБСУРДУ В КОНТЕКСТІ КИТАЙСЬКОЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ
ТРАДИЦІЇ*
- Вискушенко С.А.** 177
*ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНІВ У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ*
- Голубовська І.В., Підгурська В.Ю.** 186
*«ТУГА ЛЮДСЬКОГО СЕРЦЯ ПО НЕЗАБУТНЬОМУ»: ХУДОЖНЯ
СВОЄРІДНІСТЬ ЛЕГЕНДИ «СВАНГІЛЬД-КНЯЗІВНА» НАТАЛЕНИ
КОРОЛЕВОЇ*
- Гончарук В.А., Кириченко В.Г., Богуславська Л.Г.** 199
*ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ*
- Горобець А.В.** 216
*ТЕХНОЛОГІЯ СНАТГРТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРИ
ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЕТНОКУЛЬТУ-
РОЛОГІЯ» Й «ІНОЗЕМНА МОВА»*
- Гоца Н.М., Павленко О.В., Сорочан О.В.** 229
*СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНО-СИНТАКСИЧНИХ
КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКИХ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ
ДОГОВОРАХ*
- Деньга О.А., Ісаєнко Т.В.** 242
*АЛГОРИТМИ РОБОТИ З ПІСЕННИМ МАТЕРІАЛОМ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ*
- Дубік С.Р., Мафтин Н.В.** 256
*ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ПОЗАКЛАСНОГО
ЧИТАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ
ВАЛЕРІЯ ПУЗІКА «З ЛЮБОВ'Ю – ТАТО»)*

УДК 070 : 811.161.2'27

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-139-148](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-139-148)

Вільчинська Тетяна Пилипівна доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та славістики, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2, тел.: (067) 801-53-23, <https://orcid.org/0000-0003-4881-6132>

Вільчинський Олександр Казимирович кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, тел.: (067) 879-96-56, <https://orcid.org/0000-0001-8369-1962>

РЕЦЕПЦІЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В РЕГІОНАЛЬНІЙ ПРЕСІ

**(на матеріалі публікацій у тернопільській газеті «Вільне життя
плюс»)**

Анотація. У статті розглянуто рецепцію російсько-української війни в регіональній пресі Тернопільщини. Актуальність запропонованої теми зумовлена, з одного боку, дослідницьким інтересом до регіональних медіа та їхнього значення у висвітленні теми, пов'язаної із повномасштабним вторгненням в Україну, а з іншого – з недостатнім її студіюванням. Метою запропонованої розвідки було проаналізувати особливості реалізації теми російсько-української війни в тернопільському виданні «Вільне життя плюс» на прикладі публікацій відомої журналістки, публіцистки Галини Садовської упродовж 2022 р. У ході аналізу знайшла підтвердження думка про те, що рецепція війни в проаналізованих публікаціях є когнітивно багатогранною: журналістка відображає не лише перебіг військових дій, а й висвітлює злочини російських окупантів, порушує проблеми українській еміграції і вимушено переміщених осіб всередині країни та випадки колаборації, пише про участь легіону «Свободная Росія» у російсько-українській війні на боці України, розгортає релігійну проблематику, яка помітно загострилася з російським військовим вторгненням. Мовна об'єктивація рецепції війни в публікаціях Г. Садовської засвідчила негативне ставлення у випадках, коли йдеться про російську агресію, і позитивне, коли авторка пише про стійкість у боротьбі з лютим ворогом, що підтверджують різні мовновиражальні засоби. Загалом проведений аналіз показав, що рецепція війни в матеріалах Г. Садовської у «Вільному

житті плюс» у перший рік повномасштабної російської агресії знайшла відображення як у різних тематичних аспектах, так і в широкому спектрі чуттєвих відтінків: від тривожного очікування вторгнення і надії, що все швидко закінчиться, до твердої віри в перемогу України над ворогом. Перспективи подібних досліджень вбачаємо в можливості подальшого студіювання публіцистичних текстів відомих журналістів, які відображають події російсько-української війни, в інших регіональних виданнях, зважаючи на те, що вони залишаються дієвим інструментом протидії російській пропаганді в суспільстві, яке піддається ворожому впливу.

Ключові слова: регіональна преса, публікація, повномасштабна російсько-українська війна, газета «Вільне життя плюс», Г. Садовська.

Vilchynska Tetiana Pylypivna Doktor of Philology, Professor of the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatiuk, Ternopil, tel. (067) 879-96-56, [https:// orcid.org/0000-0001-8369-1962](https://orcid.org/0000-0001-8369-1962)

Vilchynskyi Oleksandr Kazymyrovych candidate of sciences in social communications, associate professor of the Department of Journalism, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatiuk, Ternopil, tel. (067) 801-53-23, <https://orcid.org/0000-0003-4881-6132>

RECEPTION OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN THE REGIONAL PRESS

(based on publications in the Ternopil newspaper "Free Life Plus")

Abstract. The article examines the reception of the Russian-Ukrainian war in the regional press of the Ternopil region. The relevance of the proposed topic is due, on the one hand, to the research interest in regional media and their importance in covering the topic related to the full-scale invasion of Ukraine, and on the other hand, to its insufficient study. The purpose of the proposed investigation was to analyze the features of the implementation of the topic of the Russian-Ukrainian war in the Ternopil publication "Free Life Plus" using the example of publications by the famous journalist and publicist Halyna Sadovska during 2022. The analysis confirmed the idea that the reception of the war in the analyzed publications is cognitively multifaceted: the journalist reflects not only the course of military operations, but also covers the crimes of the Russian occupiers, raises the problems of Ukrainian emigration and internally displaced persons and cases of collaboration, writes about the participation of the Free Russia Legion in the Russian-Ukrainian war on the side of Ukraine, and develops

religious issues, which noticeably intensified with the Russian military invasion. The linguistic objectification of the reception of the war in G. Sadovska's publications showed a negative attitude in cases where it is about Russian aggression, and a positive one when the author writes about resilience in the fight against a fierce enemy, which is confirmed by various linguistic means. In general, the analysis showed that the reception of the war in G. Sadovska's materials in "Free Life Plus" in the first year of full-scale Russian aggression was reflected both in various thematic aspects and in a wide range of sensory shades: from anxious anticipation of the invasion and the hope that everything will end quickly, to a firm belief in Ukraine's victory over the enemy. We see the prospects for such research in the possibility of further studying journalistic texts by famous journalists who reflect the events of the Russian-Ukrainian war in other regional publications, given that they remain an effective tool for countering Russian propaganda in a society exposed to hostile influence.

Keywords: regional press, publication, full-scale Russian-Ukrainian war, newspaper "Free Life Plus", G. Sadovska.

Постановка проблеми. Тема російсько-української війни широко висвітлювалася в регіональній, зокрема тернопільській пресі, ще задовго до повномасштабного вторгнення російської армії в Україну 24 лютого 2022 року. Щоправда, тоді військові дії на сході України, на території Донецької та Луганської областей, частіше кваліфікували як антитерористичну операцію (АТО) або «гібридну війну», аргументуючи це тим, що «Росія використала раніше невідомі способи та методи боротьби» [4]. Хоча після 24 лютого 2022 року, коли Росія під виглядом СВО (спеціальної воєнної операції) почала повномасштабну збройну агресію проти України, російське вторгнення в українській та й світовій пресі уже означають як війну. Справді, широкомасштабне вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 р. ознаменувало початок першої великої війни в умовах багатополлярної міжнародної системи.

Повномасштабна війна РФ проти України різко змінила сприйняття російської загрози щодо української державності, оголивши екзистенціальний характер складного та багатоаспектного російсько-українського конфлікту. «Безвідносно до того, як цілі війни проти України формулюються й подаються російським керівництвом, головною метою Кремля залишається руйнація України як незалежної держави, знищення її військової та цивільної інфраструктури, а також довільне розчленування її території шляхом анексії окремих районів та створення псевдодержавних маріонеткових утворень...» [6]. Інтерес до російської агресії після початку повномасштабного вторгнення стає провідним не лише в центральних, а й

у регіональних виданнях України. Актуальність запропонованої теми визначають як сам перебіг російсько-української війни та ті важкі умови, в яких українська держава та народ борються з агресором, так і те місце, яке за цих обставин належить регіональним медіа. Крім того, зазначимо, що висвітлення теми війни в регіональних медіа потребує ґрунтовних наукових досліджень. Матеріалом у статті послужили публікації на тему російсько-української війни відомої тернопільської журналістки, публіцистки Галини Садовської, вміщені в найбільш популярному і найдавнішому тернопільському друкованому виданні «Вільне життя плюс» упродовж 2022 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості подачі та висвітлення теми російсько-української війни в ЗМІ досліджували В. Жугай (зосереджується на об'єктивації в ЗМІ теми російсько-української повномасштабної війни саме після 2022 р.), Н. Семен (розглядає особливості реалізації теми війни Росії проти України на ресурсі інформаційного агентства "Associated press", а також образ Росії на веб-ресурсі польського видання «Gazeta Wyborcza»), Д. Буцко (аналізує специфіку відображення російсько-української війни в західних медіа), А. Ткачук (звертає увагу на те, як російсько-українську повномасштабну війну подають у китайських та американських медіа) та ін. Дослідження окремих аспектів, пов'язаних із повномасштабним вторгненням Росії в Україну, торкалися й автори цієї статті Т. Вільчинська та О. Вільчинський, зокрема теми біженства, тимчасового переселення українців, розглядаючи висвітлення вказаної проблеми в тернопільських ЗМІ, у тому числі і в газеті «Вільне життя плюс» [3].

Мета статті. Метою запропонованої розвідки є проаналізувати особливості висвітлення російсько-української війни в регіональній пресі на прикладі публікацій відомої журналістки, публіцистки Галини Садовської в тернопільському виданні «Вільне життя плюс» упродовж 2022 р.

Виклад основного матеріалу. Проведене дослідження засвідчує, що впродовж 2022 р. публікації на тему російсько-української війни та пов'язаних із нею проблем представлені в кожному номері «Вільного життя плюс». Зокрема, Г. Садовська, починаючи від 24 лютого 2022 р., друкує свої матеріали на вказану тему майже щотижня в п'ятничному випуску газети найчастіше під рубрикою «Пером публіциста».

Посилений інтерес до цієї теми Г. Садовської зрозумілий, оскільки «війни завжди викликали надзвичайне зацікавлення не тільки науковців різних напрямків, а й медійників, митців та всього суспільства. Це пояснюється тим, що в них досягається найвищий ступінь концентрації людської енергії, волі, прагнень і очікувань, поєднання високих злетів людського духу і наймерзенніших рис людського єства. Коли очистити будь-яку війну від накиннутих філософських шат і розумувань, то її суть

зводиться до опозиції в рамках бажання нищити і руйнувати, захоплювати й упокорювати, з одного боку, та битися за свободу і право на життя – з іншого» [9].

Журналістка і раніше, ще з 2014 р., приділяла значну увагу військовим діям на українському Донбасі. І до початку повномасштабного вторгнення у 2022 р. у №12 за 16 лютого, більше ніж за тиждень до початку повномасштабної російсько-української війни, публікує статтю під заголовком «Між війною і миром», де висловлює надію, що «цей день мине мирно й агресор не наважиться на велику війну з Україною» [2, №12]. А в №14 за 23 лютого, за день до агресії, у публікації «Під покровом ночі» констатує, що «анонсованого американськими засобами масової інформації (з посиланням на дані розвідки) нового російського вторгнення в Україну 16 лютого не відбулося. Але що час «Х» тільки відсунувся, а не зник зовсім...» [2, №14]. Далі вона перераховує агресивні дії з російського боку, починаючи від інтенсивних обстрілів українських позицій, нагнітання антиукраїнської істерії російським телебаченням до указу президента Росії про визнання незалежності «республік» у межах Донецької і Луганської областей.

Проте вже в №15 за 2 березня з'являється публікація, де заголовком слугує рядок із відомого вірша Івана Франка «Се ж остання війна...», наповнена не лише констатацією, а й гнівом: «Вона таки прийшла у наш дім. Підступна, Жорстока. Не спровокована і нічим не вмотивована, прийшла над ранок 24 лютого, коли у людей найміцніший сон. О 4.35 під ракетними обстрілами опинилися лінія розмежування на Донбасі і великі міста по всій Україні, включно зі столицею...» [2, №15]. І далі посиляється на уже відомий на той час вислів українського воїна з острова Зміїний: «Рускій корабль, іди на...», який на той час уже встиг стати мемом. Прізвище російського президента, попри граматичну норму, на знак зневаги до його агресивних дій щодо України вона подає з малої літери.

У №17 за 9 березня під заголовком «Не перемогти народ, що відчув смак волі» Г. Садовська, розповідаючи про тернопільську листоношу, яка прихистила двох біженців із Харкова, вперше звертається до теми вимушено переміщених осіб (ВПО). Водночас вона ставить під сумнів швидке закінчення бойових дій: «І хоч, за даними західних розвідок, Росія задіяла у війні вже майже сто відсотків своїх військ, що були зосереджені біля кордонів України, бойові дії не припиняються...» [2, №17].

Про єдність українців та їх налаштованість на перемогу йдеться у публікаціях у №19 за 16 березня – «Росія вже програла. Нам ще треба перемогти» та в №23 за 30 березня – «Якщо у свободи є ім'я, то це – Україна». Зокрема, у першій із них Г. Садовська передає розмову в крамниці, де один із чоловіків сказав, що путін, сам не усвідомлюючи того,

об'єднав українців: «Раніше як було: одних називали бандерівцями, інших – москалями. А нині про це ніхто й не згадує, усі дружно чинять опір загарбникам...» [2, №19], а в другій авторка констатує, що «уже минув місяць, як почалася неоголошена, широкомасштабна війна росії проти України, кінця якої не видно» [2, №23]. Починаючи із цієї публікації, Г. Садовська пише слово росія з малої літери, демонструючи цим зневагу до держави-агресорки.

Коли стало відомо про звірства російських окупантів у містечку Буча, що на Київщині, журналістка в №25 за 6 квітня під рубрикою «Про це говорить світ» публікує статтю «Буча: таке могло бути з усією Україною». Перераховуючи злочини росіян, вона гнівно заявляє: «Тут важко щось додати. Хіба лише одне: щоб швидше зупинити цю лавину військових злочинів, світ мав би не лише їх засуджувати, обурюватися варварством орків, а й дати Україні стільки зброї і такої, яку вона просить...» [2, №25]. Тут авторка вперше у своїй публікації російських окупантів називає «орками». На той час ця назва загарбників, яку запозичили з творів англійського письменника Джона Толкіна, уже стала поширеною. У розумінні письменника, «орки – це темні створіннями, які втілюють зло. Цей варварський народ підкорявся Темному Володарю і становив основу його збройних сил. Їх військо підкорювало не силою, а кількістю...» [8].

Темі мародерства в лавах російських загарбників, яке сповна проявилось на всіх територіях України, які на той час російській армії вдалося тимчасово окупувати, присвячена публікація Г. Садовської під рубрикою «Пером публіциста» у №27 за 13 квітня «Рускій мір» прилетів і біди наробив» [2, №27]. Щодо російського наративу «русский мир» – цієї «російсько-імперської геополітично-ідеологічної доктрини, епохи панування путінізму, що просувається керівництвом РФ» [7], який широко використовується російською пропагандою в історичному та політичному контекстах, авторка, на нашу думку, обрала найбільш відповідну форму передачі його українською мовою, а саме: «рускій мір», а не «русський мир», чи «русский мір». Адже «русський» стосується лише періоду давньої Русі, а «мир» – це українською «світ». Щодо прикметника «русский» – «рускій», то для української мови не характерне подвоєння при транскрибуванні російських слів «русский» чи «российский», що, до речі, не завжди враховують українські медіа.

Ще однією темою, якої постійно торкається у свої публікаціях про російсько-українську війну Г. Садовська, є релігійна проблематика, те релігійне протистояння, яке повномасштабна російсько-українська війна лише загострила. Цій проблематиці у №29 за 20 квітня присвячена публікація «Невеликодні рефлексії», у №31 за 27 квітня – «Хід історії не

зупинити», у №37 за 18 травня – «Верхи стримують, низи наполягають», у №41 за 1 червня – «Хоч і самостійна, однаково з Москвою...», у №45 за 15.06 – «За анексію території – анексія церкви», у №67 за 31 серпня – «І ні слова про покаєння...», у №97-98 за 7 грудня – «Їм наче повідрізали українське коріння» та ін. [2]. Зокрема, у публікації «Хід історії не зупинити» читаємо: «Такого Великодня, як цього, ми ще не знали. Моторошно було бачити порожні храми під час святкових богослужінь...» [2, №31] і далі авторка розповідає про непрості процеси, що відбуваються в УПЦ Московського патріархату: «Те, що коїть нині росія в Україні та повна підтримка цих дій рпц жахають навіть найвідданіших її прихильників...» [2, №31]. Журналістка твердо підтримує законопроект про заборону Московського патріархату в Україні.

У матеріалі «Уже зоріє перемоги ранок», що з'явився під рубрикою «Пером публіциста» у №35 за 11 травня, Г. Садовська зазначає, що «третій місяць широкомасштабної війни росії проти України приносить добрі новини, хоч агресор ще не припинив своїх злочинних намірів...» [2, №35], але далі висловлює сподівання на перемогу, наголошуючи на успіхах української армії у відбитті російської навали.

У №39 за 25 травня в публікації «Додому через полон» журналістка вперше торкається теми військовополонених, висвітлюючи її на прикладі захисників маріупольської «Азовсталі». «Оборона Маріуполя вже увійшла в історію і не тільки українську, а й світову...» [2, №39] – пише вона.

Ста дням війни присвячує Г. Садовська публікацію «Сто днів болю, відваги та надії» у №43 за 8 червня. Авторка не шкодує гнівних епітетів для характеристики російських загарбників: «Тим часом російська армія за ці сто днів, – констатує вона, – постала перед українцями й усім світом у всій своїй дикості, нелюдській, варварській «красі» [2, №43].

Упродовж 2022 р. на шпальтах «Вільного життя плюс» тема російсько-української війни реалізується в матеріалах Г. Садовської, що стосуються й інших проблем, представлених у №49 за 24 червня «На Еверест сходять непохитні», у №55 за 20 липня «Борщ як дзеркало великої політики», у №73 за 21 вересня «Що не так із законом «Про медіа», у №77 за 5 жовтня «Чи світить нам парасолька НАТО» тощо [2]. Наприклад, у публікації «На Еверест сходять непохитні» йдеться про Резолюцію Європарламенту, який закликав Європейську раду «невідкладно» надати Україні та республіці Молдова статус кандидата на членство в Європейському Союзі. «Це, звісно, не може не тішити, – пише вона. – Але для того, щоб скористатися цими можливостями, спочатку мусимо перемогти росію у цій війні...» [2, №49].

Історичний контекст об'єктивується в таких публікаціях, як: «Нове свято у календарі» (№57 за 27 липня), де йдеться про День української

державності, «Бо хто за що, а ми – за незалежність» (№65 за 24 серпня), «Місяць гіркості та пам'яті нашої» (№89 за 16 листопада), в яких змальовано звірства московитських загарбників, починаючи від XVIII ст, а то й давніше і до наших днів, та «Додому, росіє, додому!» (№94-95 за 30 листопада), де реалізовано ідею про вшанування жертв Голодоморів [2] та ін.

Темам української еміграції та вимушено переміщених осіб всередині країни, викликаних російською агресією, присвячені публікації у №61 за 10 серпня «Як будемо збирати українців?» та в № 81 за 19 жовтня «Назад дороги немає» [2]. Тут Г. Садовська розповідає про долю жінки-переселенки з Луганщини, а також про проблему колаборації. Зокрема, пише: «Як показав контрнаступ на Харківщині, колаборанти знають, що після визволення України від окупантів на них чекає кара і доволі сувора. Тому тікають разом з рашистами на росію...» [2, №81].

Не залишає поза увагою журналістка і наступальних операцій Сил оборони України, які мали місце впродовж 2022 р., коли українці визволили значну частину окупованих росіянами територій у Київській, Чернігівській, Сумській, Миколаївській, Херсонській та Харківській областях. Про це йдеться в публікаціях «Нація нескорених» (№63 за 17 серпня), «ЗСУ наступають, рашисти тікають» (№71 за 14 вересня), «Стій враже, згинь враже...» (№83 за 26 жовтня), «На росії нічого нового: псевдореферендуми та погрози...» (№75 за 28 вересня) та ін. [2].

У другій половині 2022-го року після успішних контрнаступів ЗСУ здавалося, що війна може невдовзі закінчитися визволенням захоплених російськими загарбниками територій. Цій темі присвячена публікація «Якою буде Україна після війни» (№85 за 2 листопада) [2]. Г. Садовська також торкається мирних пропозицій від країн, так званого глобального Півдня, що надійшли тоді від «групи двадцяти». Про це йдеться у матеріалі «Лукаві пропозиції переговорів» (№91-92 за 23 листопада) [2].

Участь легіону «Свободная Росія» у російсько-українській війні на боці України – тема матеріалу «За нашу і вашу свободу» (№100 за 14 грудня). «Вони сподіваються, – пише авторка про бійців цього легіону, – що після перемоги України в цій війні, відвоюють і свою Свободу, що росію чекає неминучий розпад. Але поки що це лише побажання і сподівання незначної кількості росіян...» [2, №100]. Зауважимо, що назву держави, яка напала на Україну і яку «чекає неминучий розпад», Г. Садовська пише з малої літери, натомість «Свободную Росію» – з великої.

Публікації за 2022 р. завершуються матеріалом із промовистим заголовком «Перемогу здобудемо разом» (№104 за 28 грудня), в якому авторка констатує: «Те, що ми стоїмо у боротьбі з лютим ворогом уже понад 300 днів, уже само собою велика перемога... – і далі: Бо Господь для того й

спустився з небес і став людиною, щоб спасти рід свій увесь. А ми допоможемо Йому в цьому. Своєю вірою в Нього і в нашу Перемогу» [2, №104].

Висновки. Отже, як показало дослідження, рецепція війни в публікаціях Г. Садовської у «Вільному житті плюс» у перший рік повномасштабної російської агресії знайшла відображення і в різних тематичних аспектах, і у широкому спектрі чуттєвих відтінків: від тривожного очікування вторгнення і надії, що промине, до твердої віри в перемогу України над загарбниками. Зокрема, авторка відображає не лише перебіг військових дій, а й висвітлює злочини російських окупантів: «Буча: таке могло бути з усією Україною» (№25 за 6 квітня) та «Рускій мір» прилетів і біди наробив» (№27 за 13 квітня); проблеми українській еміграції і вимушено переміщених осіб всередині країни та випадки колаборації: «Як будемо збирати українців?» (№61 за 10 серпня) і «Назад дороги немає» (№ 81 за 19 жовтня); участь легіону «Свободная Росія» у російсько-українській війні на боці України: «За нашу і вашу свободу» (№100 за 14 грудня); загострену з початком війни релігійну проблематику: «Невеликодні рефлексії» (№29 за 20 квітня), «Хід історії не зупинити» (№31 за 27 квітня), «Верхи стримують, низи наполягають» (№37 за 18 травня), «За анексію території – анексія церкви» (№45 за 15.06) та ін.

Мовна об'єктивація рецепції війни в публікаціях Г. Садовської засвідчує негативне ставлення у тих випадках, коли йдеться про російську агресію, і позитивне, коли авторка пише про стійкість у боротьбі з лютим ворогом, що підтверджують різні лінгвостилістичні засоби – епітети, метафори, символи, типові для публіцистичного стилю, які часто зазнають авторської інтерпретації, та особливості написання окремих назв.

Загалом рецепція війни в публікаціях Г. Садовської є когнітивно багатогранною та відображає як найбільш ниці й жорстокі прояви з боку ворогів, так і духовні злети захисників України. Дослідження дало змогу не лише показати тематичний контент, а й простежити специфіку авторської інтерпретації як синтезу національного й індивідуального.

Подальший аналіз воєнної проблематики в сучасних медіа відкриває перспективи для поглибленого вивчення публіцистичної творчості відомих журналістів, які відображають події російсько-української війни і є літописцями нашого часу, як у цьому, так і в інших регіональних виданнях.

Значення подібних досліджень вбачаємо в їхньому прикладному характері, насамперед сьогодні, коли війна триває, а публікації у регіональній пресі є дієвим інструментом протидії російській пропаганді, що стала важливим викликом перед суспільством, яке піддається ворожому впливу.

Література:

1. Буряченко О.В. Російсько-українська війна як фактор порушення та еволюції світової безпекової рівноваги. URL: http://politicus.od.ua/2_2023/11.pdf (дата звернення: 14.03.2025)
2. Вільне життя плюс. 2022.
3. Вільчинська Т., Вільчинський О. Лінгвалізація концепту БІЖЕНЕЦЬ у тернопільській регіональній пресі. *Образ: науковий журнал*. Сумський державний університет; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Суми; Київ, 2022. Вип. 1 (38). С. 20-28. <https://obraz.sumdu.edu.ua> DOI <https://doi.org/10.21272/obraz.2022.1> (38)-20-27
4. Гібридна війна проти України: історія, інструменти, технології. URL: <https://library.vn.ua/news-and-events/novini/gibridna-vijna-proti-ukraiini> (дата звернення: 16.03.2025)
5. Ділай А. Війна за Україну: від інформаційних операцій до прямого вторгнення. *Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Журналістика*. 2019. Вип. 45. С.13-20.
6. Лисенко О. Друга світова і сучасна російсько-українська війн на перетині методологічних магістралей. URL: <https://uamoderna.com/war/druga-svitova-i-suchasna-rosijsko-ukrayinska-vijny-na-peretyni-metodologichnyh-magistralej/> (дата звернення 15.03.2025)
7. Російський світ. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 19.03.2025).
8. Сончковська Я. Чому російських окупантів в Україні називають орками і до чого тут Толкін. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/show/people/chomu-rosijskih-okupantiv-v-ukraini-nazivayut-orkami-i-do-chogo-tut-tolkin.htm> (дата звернення: 19.03.2025)
9. Толстов С.В. Екзистенціальний вимір російсько-української війни URL: <https://ivinas.gov.ua/viina-rf-proty-ukrainy/ekzystentsialnyi-vymir-rosiiskoukrainskoi-viiny.html> (дата звернення 13.03.2025)

References:

1. Buriachenko, O.V. (2023). Rosiisko-ukrainska viina yak faktor porushennia ta evoliutsii svitovoi bezpekovoii rinvovahy [The Russian-Ukrainian war as a factor in the disruption and evolution of the global security balance]. URL: http://politicus.od.ua/2_2023/11.pdf [in Ukrainian].
2. Vilne zhyttia plius (2022). [Free Life Plus] [in Ukrainian].
3. Vilchynska, T., & Vilchynskyi, O. (2022). Linhvalizatsiia kontseptu BIZhENETs u ternopilskii rehionalnii presi [Lingualization of the REFUGEE concept in the Ternopil regional press]. *Obraz: naukovyi zhurnal*. Sumy, Kyiv, 1 (38), 20-28 [in Ukrainian].
4. Hibrydna viina proty Ukrainy: istoriia, instrumenty, tekhnolohii [Hybrid war against Ukraine: history, tools, technologies]. URL: <https://library.vn.ua/news-and-events/novini/gibridna-vijna-proti-ukraiini> [in Ukrainian].
5. Dilai, A. (2019). Viina za Ukrainu: vid informatsiinykh operatsii do priamoho vtornhennia [The War for Ukraine: From Information Operations to Direct Invasion]. *Visn. Lviv. un-tu. Serii: Zhurnalistyka*. 45, 13-20 [in Ukrainian].
6. Lysenko, O. Druha svitova i suchasna rosiisko-ukrainska viin na peretyni metodologichnykh mahistralei [World War II and the modern Russian-Ukrainian wars at the intersection of methodological highways]. URL: <https://uamoderna.com/war/druga-svitova-i-suchasna-rosijsko-ukrayinska-vijny-na-peretyni-metodologichnyh-magistralej/> [in Ukrainian].
7. Rosiiskyi svit [Russian world]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> [in Ukrainian].
8. Sonchkovska, Y. Chomu rosiiskyykh okupantiv v Ukraini nazyvaiut orkami i do choho tut Tolkin [Why are Russian occupiers in Ukraine called orcs and what does Tolkien have to do with it?]. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/show/people/chomu-rosijskih-okupantiv-v-ukraini-nazivayut-orkami-i-do-chogo-tut-tolkin.htm> [in Ukrainian].
9. Tolstov, S.V. Ekzystentsialnyi vymir rosiisko-ukrainskoi viiny [The existential dimension of the Russian-Ukrainian war]. URL: <https://ivinas.gov.ua/viina-rf-proty-ukrainy/ekzystentsialnyi-vymir-rosiiskoukrainskoi-viiny.html> [in Ukrainian].